

[Larsen (Bjerre).]

lodden ikke virker skadelig for Ejendommens Drift, og for det tredje, at Ekspropriationen ikke maa formindske en Gaards Areal, saaledes, at Resten kommer til at staa i Misforhold til Avlsbygningerne.

Det forekommer mig, at der her sættes ret kraftige Grænser for Ekspropriationen. Trods disse Begrænsninger har Oppositionspartierne, det konservative Folkparti, hvis Linie jo altid har været klar paa dette Omraade, og Venstre, hvis Linie ikke i Fortiden har været saa klar, alligevel været imod den. Man har baade hørt og set Udtalelser fra den Side, der har slaaet paa, hvilke rædselsfulde Tilstande der blev her i Landet, hvis man rørte ved den uretfærdige Jordfordeling, som vi har i Øjeblikket.

Der er her i Salen talt ret stærke Ord i saa Henseende. Bl. a. blev det under Finanslovdebatten af det ærede Medlem Hr. Vagn Bro, der ofte er drastisk i sine Udtalelser og meget let bliver højstemt, udmalet, hvorledes Jordlovsudvalget i Flyvemaskine vilde svæve hen over Markerne i Sommerens gyldne Tid og efterse de forskellige Markers Afgrøde for at udfinde, om alt var i Orden, akkurat som man kan tænke sig, en Dommerkomité kan komme til at bedømme veldrevne Markbrug. Efter endt Tur vilde ligervis disse Dommere lægge Raad op om, hvem der skulde have første Præmie, og hvem der skulde undgælde og ind under Ekspropriationens Rammer.

Ak ja, hvad maa man ikke være ude for! Nej, saaledes kommer det ingenlunde til at foregaa. Jordlovsudvalget, der bestaar af Medlemmer fra de forskellige politiske Partier, skal saa vist nok finde en praktisk Løsning af den dem i saa Henseende stillede Opgave; og for Resten træffer man adskillige Landbrug, baade smaa og store, hvis Afgrøders Beskaffenhed er saadan, at man fristes til at sige, at en saadan Dyrkning er skandaløs, og at Jorden burde drages ind under Samfundets Eje til Fordel for alle Parter. Talmæssigt set er der maaske lige mange daarligt drevne Brug herhjemme indenfor alle tre Kategorier: Husmænd, Gaardmænd og større Brug, thi selv om der er en god Udvikling med Hensyn til Planteavlsarbejdet, findes der endnu Brug i en særlig Forfatning, men arealmæssigt set falder det anderledes ud, og det er derfor ikke mindst det, som spiller ind ved denne Sag.

Og endelig om Ekspropriationsbestemmelsen dette: Hvorledes vil det være muligt at komme alle de Husmænd til Hjælp, som

nu har fra 1 op til 5—6 Tønder Land, og hvoraf mange ønsker at faa et selvstændigt Husmandsbrug? Hvor mange af disse har ikke henvendt sig til deres Nabo, Gaardmanden, hvis Jord var beliggende godt for dem, om Køb af nogle Tønder Land, og Svaret har enten været et Afslag, eller ogsaa er der forlangt en Pris af en saadan Højde, at Husmanden ikke har vovet at gaa ind paa den Forpligtelse.

Her er der netop et Omraade, hvor det vil være umuligt at faa Spørgsmaalet løst, hvis man ikke faar Ekspropriationsbestemmelsen. Jeg ser ikke rettere end, at en Gaardmands økonomiske Livsbetiingelse er fuldt ud til Stede, selv om der fra hans Areal, 75—95 Tønder Land, eksproprieres 10 pCt. Det maa siges, at med et Landbrug af det Areal klarer han sig stolt gennem Livet; for ham betyder det lidet, men for Husmanden alt.

Og med Hensyn til Beskæftigelsesproblemet vil den Sags gode Løsning ogsaa betyde overmaade meget. I stor Udstrækning gaar disse smaa Landbrugs Indehavere ud som Daglejere paa det i Forvejen overfyldte Arbejdsmarked, og de er i Stand til at gaa ud for en noget mindre Dagløn end den overenskomstmæssige, fordi de har dette lille Landbrug ved Siden af. Men det er samfundsmæssigt set et helt galt Forhold; her ved fremtvinges megen Nød og Fattigdom i den egentlig Landarbejders Hjem.

Det vil derfor være socialt højnende og økonomisk bærende netop at skaffe Tillægsjord frem. Efter Statistikken har vi 44 000—45 000 Husmænd, hvis Jordareal er fra 1 til 5 Tdr. Land, og hvoraf mange ønsker Jord, og hvoraf mange gaar paa Arbejde hos fremmede, og jeg tør fastslaa, at langt over Halvdelen af disse Brug er beliggende saaledes, at de kan faa Tillægsjord. Hvad vilde det ikke sige for hele Beskæftigelsesproblemet, om den Sag løses? og den kan løses, naar der er Villie dertil.

Om disse Forslags Virkninger vil jeg nu gerne tilføje, at den Indvending, som særlig er rejst fra Oppositionens Side, og som for en overfladisk Betragtning kan synes rigtig, nemlig den, at de vigende Priser beforder billigere og mere Jord, bør ikke ændre noget ved Forslaget. Thi, som jeg allerede har paapeget, saa længe det Forhold er til Stede, finder der ikke Ekspropriation Sted, og hvorfor saa fjerne Bestemmelsen? Nej, netop denne nedlagt i Lovforslaget betyder, at man har en Regulator for, hvilken Højde Priserne kan naa, og naar man nu foretager en Revision af denne Lov, skal det dog være for mere end for Aar og Dag. Efter min For-